

Գ Ա Յ Մ Ա Ն Ք

Տարեկան գին և Պոլսոյ համար 180 դր :
» Կառնապ » 100 դր :
Ղեկավարելու և Պոլսոյ » 90 դր :
» Կառնապ » 80 դր :
Ինքնակազմելու թիւերը գին 50 դր :
Հանուցանելու արդ. մէկ տեղամի հաւար 3 դարուչ, երկու անգամի հաւար 2 դարուչ, աւելի անգամներու հաւար դատ սակարկութիւն կրկնայ :

Լ Ր Ա Ք Ի Ր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿԱՍՏԱՆԻ ԳԵՏԵՄԲԵՐ 2 ԳԵՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պ. ԿԱՍՏԱՆԻՔԱՅԻՆ
ԱՏԻՆԵԱՄԱՆԻՔԱՅԻՆ
(ՏԵ - ԲԻ - 1172)

Գիտէ՞ք որչափ ծանրագին էրու մեզ այն : Ի՞նչպէս թէ այն ընդհանուր քառէն եւ անոր հետեւորդ տնօրէնին նոր դատ մը պէտք է քառնէր :

Այնտեղի ալիւտներ հետեւեալ օրը, ինչպէս որ գարեկ միջեր միշտ տեսնուած է այն երկիրս մէջ, Գաղղիա կորստեան վիճակէն հառած վնասով հանրապետութիւնն կրեալն էրու, ժողովրդական խղճէն եւ ազգային փրկարարութեան հարկէն դուրս եկաւ : անցեալ մը եւ յայտարարութիւն մը Ժառանգեց, որ ոչ մէկ բանով չէր կրնար բուտրուիլ, եւ իր ոտիմնը կուգին զայն օրատարանատու ընկէ միտարանութեան քերած արեւաներուն :

Այնտեղութիւնը ոչ զք իր խորէն էրրազ անգամ եւ նոյն ձեւօք ազգային պայթիւնը վտանգի մէջ էր, եւ այսօր կը համարձակիմ բուլ թէ այն պահանջն որ Հանրապետութիւնն իշխանութիւնը գեղանկ վերջնակով ձեռքը կառնուար մեր զորութեան ամեն միջոցներն ստանաւ էին, եւ նա միայն կրնար յաղթել : Բայց բազմէն ու մարդոցմէ գաւաճանեալ, ազգայնական իմանալիս գոյքը փրկեց, այն է պատիւը : (Ծագահարութիւնը) :

Արդ, այս հանրապետութիւնը, զոր ընդհանուր քառնարկութիւնն օրքան զօր տրամադիր կերպի ամբողջներու, վնասարձակութիւններէ եւ յարձակումներէ դէպ ի վերոյ է, եւ ես կը հարցնեմ ինձ վերջնակով թէ այս մեծ արդիւնքն ունկի՞ց յառաջ կուգայ : Աստի պատճառը ոչ միայն հանրապետական կուսակցութեան փոխաշտնութիւնն ու իրազեկութիւնն է, այլ աւելի հեռուոր պատճառ մ'ալ ունի, եւ իմէ կուգէ՞ք, կայրութեան արդուած մեջ միջին քառնէն ամբողջը ընձենք :

Կրնա՞նք օր կայրութեան զոր ծովաւայ զբաւալութիւններէն, մեքեւնորութիւններէն եւ տեսակ տեսակ հնարանոցութիւններէն գաւաճման մը ձայն տնորտնաւ կայրութեան կողմի վտանգուած եւ անոր կողմնակից եղած էին, բայց մնացեալները կրնան երկու մասի բաժնուիլ, որոց մեծ մասըր աւանուազն շարս միջին, նոյն իսկ կայրութեան օրով կեանքով կեանքով աւանուազարութիւնն կուգան զորութիւնը կը ներկայայնէր, զայն հաստատել կուգէր երկրին մէջ, եւ տիրող մը ձեւօք անոր ներքին ու գաւառէն յառաջ իմութեանն ու կայրութեանը կը հասնար :

Հիմնական սխալ, որ Գաղղիոյ բուրոյ նաւատարանն եւ իր երկու ամենէն գեղեցիկ գաւառայ կորստեանը պատճառ եղաւ : Այս, այն զի, բաժնուան եւ խորեոյ ընարողներն 89ի սկզբնայ զորոցորմը կը խնդրէին որ սահմանադրութեան հակառակ զբաղմալ էր, կայրութեանն ու ինքնին կը պահանջէր այն սկզբունքը, որպէս զի իր շահուն գործածէ, ժողովրդը հրապարակ, գործարարները շահի, եւ վեղացիները պահէ : Բայց վերջապէս կը պահանջէր :

Կրնա՞նք եւ կը կրնանք թէ այն ընդհանրապէս ձայնից մէջ պարկեշտ եւ անկեղծ հոգիներ շատ կույն՝ որք խորակցան, փոսն զի 89ի սկզբնայ զերկիւրսնութիւնը կուգէին աւանդապետական ինկերութեան մէջ, օրինոց տալիս հաստատութիւնը կուգէին, կրթութեան, ընդհանրապէս մը սրեան հարկին պարտաւորակամութիւնը, կը վերին աւանանդորդութեանց նուազումն եւ հաստատակցին բեւեանց արդար բուլտմը կուգէին : Աստի իստուած մտորիկ էին, որք յիշատակութեան հետեւանացը կը հաստատին, եւ կայրութեանն ու աւանդապետութեանն օրանակներն միտարան հարաւոր կը կարծէին, Հետեւորար կուգան ունկից պանդը պահանջէր : Չարտրգութիւնն իրատեալ, Կարծեանեան թերազ բութիւններէն սպասեալ, իրաւութիւնն ու զգացմանը հանրապետութեանն ու աւանդապետութեանն կողմնանցած են : Այս, եւ այս համարմէն ունիմ թէ ի մայ աւանայ հոցիտուկաց ունեւանակ Կարդը, որ քանտարիկ ի վեր ընդհանրապէս արկնը կը ձգէր, ի վերոյ աւանայ կայսերական գիմակիւտարին վարկները (ծիծայ) ընդհանուր քուտարկութեան իր մեծ անանդութեան մէջ խորակցաւ :

Իրենն կուտարեալ ներդրումութեան վտարակն անոց հետ անցելոյն համար, եւ գէշ շքանք, թող մեր կարգերուն մէջ մտնեն, եւ ի միասին յառաջ տանինք այն գաղափարները, որ իրենց սպար ուզումն օրտնամը փոսնայ մէջ ինկնու :

Իս այս անհուն զորութեան քոյ, զոր հանրապետական կուսակցութիւնն իրաւունք ունի պահանջելու եւ ի գործ գնելու : Երկը կողմնակցական մաս մը կը մնայ, որոյ ոչին հանկուտեմը ծանօթ են, ասոնք ու անցելոյն մարդիկն են : Իրենց գէրն է հին զբաղմալ ներկայացնել, բայց սոց կուսակցութեան ալ պատակտու մը կուտարեալ իրազութիւնն է : Այս ներկայացող ինկներուն կը մնայ ժողովրդակիւտ բարձունքներն հասկնալ, հինգած ու յարտեան անհետացած իրեկներն մը հրատարակ : Անք մեր մտան զինք մտնար այն փառաւոր էջերը, զորս իրենց նախնիքը գրած են Գաղղիոյ օրտնութեան մէջ, եւ այս իսկ կը հարկիլ, զի կընք այս ժա

մաս յարտարի Գաղղիոյ արդեան շահուց : Աւելի երկար ժամանակ, 89էն ու թառն տարի ետքը, տակաւին ջանալ այն գրութիւնը վերադարձնելու, որ Գաղղիական ինկերութեան համախառն մը զորութեան ներքեւ : Հետախաղաղ կուգէ, ինքիքը անկարգութեանն ու աւանդութեան գաղափարակն է աւանայ յառաջ :

Աստի միակ ընկից մ'ունին, նկատել թէ հանրապետական իշխանութիւնն ամեն իշխանութիւններէն ազատաման է : Թէ իրենց յաջողակութիւնը, ստանալը, կրթութիւնը կուգեւր դէպ մը պէտք է խաղցնել սոց իրենց հանրապետական իշխանութեան մէջ, եւ իրեն պետութեան գործը պիտի ինկն :

Իսկ անոնք որ զերկնք ազատամիտ պահպանողական կը կոչեն, իրեկան մը շահին, ոչ աւանդէն ոչ ետքէն, սկզբունքներ ունին, որ սոց աւանդներն են, բնու պէն գործածելը : Ընդարձակ բուտրով, սրտի նախամեծ արտութիւնն մը շահին : սիրտը մեծ տեղ մը չքաներ անոնք քաղաքակրթութեան մէջ, (Ծագահարութիւնը) : Եանքեր ունին, կը պաշտպանեն : Իս զին մեղադրեք զոյք, երբայ շահին օրտնուար եւ յարգելի են :

Շատ յոտարակիւտ եմ պոք կուսակցութեան մարդիկն երկու գաղի բաժնեյր : անոնք որ կուտարեալիս անմիջ թէ այն ամեն բանի համար որ իրենց հաշուեցողքն դուրս է, եւ անոնք որ քանտարիկ բաց աւարտըրութիւնն աւանայ այն հաշիւուոր փրկիլն որ բարեկարգութիւնը պահպանելու վտանգ խոսք կուտար : պարզակիւտ եւ միանգամայն սկեպտիկան մարդիկ, որ պայմանաւանակ վերջը զի կընք աւանդանէն աւելի վտանգի մէջ, նաւազ հարուստ, եւ աւանդըր գոյթեալ գտան : (Ծիծայ եւ հաւանութիւն) :

Եւ այս ամենը կրնանք, որպէստես, իրենց շահուց պաշտպանութիւնն իրենց միայ յառն, եւ ազգը բաժանորդակն ընկերութեան պէս բան մը կարծել ու զեցնել, սոց անոնքն իր վրայ կառնու գործըր քահանայներն ու սարկիւնները մաստակարարը (Ծիծայ) :

Աստի սոց տակար հաստատութիւններ են, տեղուք, հարկուար են, բայց զին կրնար բարոյական զորութեան տեղը բռնել, որ իշխանութեան միակ հիմն է, եւ աստի տիրութեան նոր սրկիւտի մ'ունէք :

Իսն նաեւ ասոնց մէջ հիւսկիւտ եւ իրազական պահպանողականք, որք սոց անկար ընդ իմութեանն են : Գաղղիական կուսակցութեան գրութեան մէջ կրկու կուսակցութիւնը պէտք են ինկելի յառաջ յայտնապէս մարտնչոյ եւ իշխանութեան համար կուտար, ա

Գ Ա Յ Մ Ա Ն Ք

Կուրս պայած չբաղայ անբու ծախքը խորագրութեան վրայ է : Կայրութեան վերապահեալ նախակ կամ որ եւ ինչ գրութիւն խորագրը - Տարեկան պիտի ուղարկ, Կ. Պոլս, Վիեննայ թան, Մարտի գրտան, Ետիկ : Համար ծախքը չիմարած նախակ չընդունելու :

Ասոնք բոնու թեան, այլ ինկիլ եւ զեալութեան զէնքով :

Կար բարեկարգութեան, վերաւորագրութեան կուսակցութիւնն մը պէտք է, որ մանուս օրտնա յառաջ ինկնութեանց եւ բարոյական պայթիլ ընկերութեանն աւանդէն քոյք, արդարութեան համարութիւնն աւանդէն : Բայց ոչին կուտարեալ ինկը կրնայ իր զիմնի գիծէն գաւա ինկը կրթել իր ընկեացքին մէջ չարքիւտի եւ միջնակ իսկ չյայտարար ուրիշ ոչ նաւազ հարկուար կուտարեալ ինկն մը ձեւօք, որ անոր ամեն մը ինկը : Եւ ինկն ուրիշ կուտարեալ ինկն մ'ալ պէտք է աւելի հանդարտ, աւելի երկար, միշտ գէժ կեցող, բայց զիմնոյ հաստատակց կարծեաց ձայնին տնայ եւ հաստնացած նորագո մեքը կուտարել : Այս երկու բարոյական կուտարեալ ինկն հաստատակցութեան մէջ եւ օրինոց պաշտպանութեանն ու իրաւանց երաշխաւորութեան ներքեւ կը զենեմ եւ ճշմարտապէս հանրապետական կուտարութեան գրտան պահպանողութիւնն ու բարեկարգութեանն պայթիւնը :

Բայց երբայ մէկն զմիւր բուտն զորութեանը ճիշդ ու զէ, այն ժողովրդական ինկերային կարանակարեալ պատերազմ կը մալի եւ ոչ եւս պահպանուական էք :

Այսպէս ուրիշ կրնանք երբայ թառնել հաստատակցութիւն Գաղղիա վերջնական կերպիս հանրապետութեան յարած է, եւ շատ չունցած ամեն կուտարեալ ինկն վերանորոգութեան պէտք պիտի ինկը : Ընդհանուր քուտարեալ իրենց սխալները անանցած, եւ պահպանողականք ալ փորձէն իրատեալ, օրքան զօր աւելի լաւ պիտի հասկնան բարեկարգութեանն ու օրտնութեանն երաշխաւորութեանը, զորս հանրապետական կուտարութիւնը միայն կ'ընծայի : Թերեւս բարձրագորութիւն պիտի ունենանք անոնք, եւ ես ալ կուտարեալ այս յոյքը յայտնել նոյն իսկ մեզ հազարամարդ սոց զին մէջ, թէ ամեն քաղաքացի ալ զործակցութեանը ազգային հանրապետական մեծ կուտարեալ ինկն մը պիտի կայքուի, սոց միակ փառաւորութիւնը պիտի ինկը՝ երկրին բարձր անանքը վերահաստատել եւ ամեն իրաւանց անանքուի եւ ներքու պահպանութեանը՝ համայն Գաղղիացոյ միութիւնը կընդ :

Այն ժողովրդական կայրութիւնը իր վրայ անմիջակով, մնացեալ եւ ոչին, կրնայ գէպիլ Եւրոպայ գաւանայ, եւ իրեն սերիական եղածն եւ իր պարտաւորացած զի կըն նորին ձեւք բերել :

(Այս տնանախագրութեան վերջը համայն հանրապետական ցիծային աւարտակերտով միջոցի՝ հանրապետութիւն, կեցողէ՝ կուտարեալ ու պայթիլն) :

